

Kestävää kasvua, hyvinvointia sekä turvallisuutta tiedolla ja tulevaisuuden yhteyksillä

Liikenne- ja viestintäministeriön
hallinnonalan konsernistrategia

Kestävää kasvua, hyvinvointia sekä turvallisuutta tiedolla ja tulevaisuuden yhteyksillä

Liikenne- ja viestintäministeriön
hallinnonalan konsernistrategia

Julkaisujen jakelu

Distribution av publikationer

**Valtioneuvoston
julkaisuarkisto Valto**

Publikations-
arkivet Valto

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Liikenne- ja viestintäministeriö

CC BY-SA 4.0

ISBN pdf: 978-952-243-719-8

ISSN pdf: 1795-4045

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto

Helsinki 2024

Kestävää kasvua, hyvinvointia sekä turvallisuutta tiedolla ja tulevaisuuden yhteyksillä Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan konsernistrategia

Liikenne- ja viestintäministeriön julkaisu 2024:3

Julkaisija Liikenne- ja viestintäministeriö

Yhteisötekijä Liikenne- ja viestintäministeriö

Kieli suomi **Sivumäärä** 32

Tiivistelmä

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan konsernistrategia kertoo hallinnonalan strategiset valinnat, eli mihin asiakokonaisuuksiin hallinnonalalla keskitytään tulevina vuosina. Strategian toimeenpanolla varmistetaan hallinnonalan yhteiskunnallinen tuloksellisuus ja vaikuttavuus sekä pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman tavoitteiden toteutuminen mahdollisimman tehokkaasti.

Digitaalisilla yhteyksillä, liikenteellä ja viestinnällä on keskeinen merkitys yhteiskunnan hyvinvoinnin ja kilpailukyvyyn mahdollistajana ja osana kokonaisturvallisuutta. Hallinnonalan visiona on: "Kestävää kasvua, hyvinvointia sekä turvallisuutta tiedolla ja tulevaisuuden yhteyksillä".

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet ovat:

- Digitalisaatio ja datatalous luovat kestävää kasvua sekä vahvistavat luottamusyhteiskuntaa
- Tulevaisuuden liikennejärjestelmä on turvallinen, tietopohjainen ja kestävä
- Dataan perustuvat liikenteen palvelut ovat tehokkaita ja vastaavat asiakkaiden tarpeisiin
- Digitaaliset yhteydet ja liikenneverkko parantavat Suomen kilpailukykyä sekä kansainvälistä saavutettavuutta

Konsernistrategiassa linjataan myös toiminnan ja valmistelun periaatteet, eli mitä asioita huomioidaan valmistelussa, työn teon tavoissa ja miten hallinnonala toteuttaa lakisääteisiä tehtäviään. Henkilöstö on organisaation tärkein voimavara ja tavoitteiden saavuttamisen perusta. Strategia linjaa johtamisen teemat, joihin keskittymällä henkilöstö on jatkossakin hyvinvoivaa ja tuloksekasta.

Asiasanat liikenne, viestintä, konsernistrategia, kestävyys, hyvinvointi, kilpailukyky, tieto, turvallisuus, digitalisaatio, data

ISBN PDF 978-952-243-719-8

ISSN PDF 1795-4045

Julkaisun osoite <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-243-719-8>

Hållbar tillväxt, välfärd och säkerhet genom information och framtidens förbindelser

Koncernstrategi för kommunikationsministeriets förvaltningsområde

Kommunikationsministeriets publikationer 2024:3

Utgivare Kommunikationsministeriet

Utarbetad av Kommunikationsministeriet

Språk finska

Sidantal

32

Referat

Koncernstrategin för kommunikationsministeriets förvaltningsområde beskriver förvaltningsområdets strategiska val, det vill säga vilka helheter som kommer att vara i fokus inom förvaltningsområdet de kommande åren. Genomförandet av strategin säkerställer de samhälleliga verkningarna och resultaten av förvaltningsområdet samt att målen i regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering uppnås så effektivt som möjligt.

Digitala förbindelser, trafik och kommunikation har en central betydelse för att möjliggöra välfärd och konkurrenskraft i samhället och de utgör en del av den övergripande säkerheten. Förvaltningsområdets vision är: "Hållbar tillväxt, välfärd och säkerhet genom data och framtidssäkra förbindelser".

Kommunikationsministeriet ställer för förvaltningsområdet upp följande mål för de samhälleliga verkningarna:

1. Digitaliseringen och dataekonomin skapar hållbar tillväxt och stärker samhällsförtroendet
2. Framtidens trafik- och transportsystem är säkert, kunskapsbaserat och hållbart
3. Den databaserade transportservicen är effektiv och motsvarar kundernas behov
4. De digitala förbindelserna och trafiknätet förbättrar Finlands konkurrenskraft och internationella tillgänglighet

I koncernstrategin fastställs också principerna för verksamheten och beredningen, det vill säga vad som ska beaktas vid beredningen, i arbetsmetoderna och i fullgörandet av förvaltningsområdets lagstadgade uppgifter. Personalen är förvaltningsområdets viktigaste resurs och en grundförutsättning för att målen ska kunna uppnås. Strategin drar också upp riktlinjer för olika ledarskapsrelaterade teman, som ska se till att personalen är välmående och resultatrik även i fortsättningen.

Nyckelord trafik, kommunikation, koncernstrategi, hållbarhet, välfärd, konkurrenskraft, kunskap, säkerhet, digitalisering, data

ISBN PDF 978-952-243-719-8

ISSN PDF

1795-4045

URN-adress <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-243-719-8>

Sustainable growth, wellbeing, safety and security through data and future-proof connections

Group strategy for the administrative branch of the Ministry of Transport and Communications

---

Publications of the Ministry of Transport and Communications 2024:3

Publisher Ministry of Transport and Communications

Group author Ministry of Transport and Communications

Language Finnish **Pages** 32

Abstract

The group strategy for the administrative branch of the Ministry of Transport and Communications defines the strategic priorities of the administrative branch in the coming years. The implementation of the strategy ensures the social effectiveness and impact of the branch. It also ensures that the objectives of the Programme of Prime Minister Petteri Orpo's government be achieved as effectively as possible.

Digital connections, transport and communications are crucially important for the wellbeing and competitiveness of society and as part of comprehensive security. The vision for the administrative branch is: "Sustainable growth, wellbeing, safety and security through data and future-proof connections".

The objectives for societal impact of the administrative branch are:

1. Digitalisation and the data economy create sustainable growth and strengthen a society built on trust.
2. The future transport system will be safe, sustainable and based on data.
3. Data-based transport services are efficient and meet the needs of customers.
4. Digital connections and transport network improves Finland's competitiveness and international accessibility.

The group strategy also outlines the principles for activities and preparations, i.e. what matters are to be taken into account in the preparation and working methods and how the administrative branch is to perform its statutory duties. An organisation's most important resource and the basis for achieving its objectives is its personnel. The strategy outlines the management themes that will contribute to personnel wellbeing and productivity also in the future.

Keywords transport, communications, group strategy, sustainability, wellbeing, competitiveness, information, security, digitalisation, data

---

ISBN PDF 978-952-243-719-8

ISSN PDF 1795-4045

URN address <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-243-719-8>

Sisältö

Esipuhe.....	8
1 Konsernistrategian tarkoitus	10
2 Toimintaympäristö.....	12
3 Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	15
3.1 Ministeriö	15
3.2 Virastot ja yhtiöt.....	15
4 Henkilöstö voimavarana	17
5 Hallinnonalan yhteiskunnallinen vaikuttavuus.....	19
5.1 Digitalisaatio ja datatalous luovat kestäväää kasvua sekä vahvistavat luottamusyhteiskuntaa.....	20
5.2 Tulevaisuuden liikennejärjestelmä on turvallinen, tietopohjainen ja kestävä.....	23
5.3 Dataan perustuvat liikenteen palvelut ovat tehokkaita ja vastaavat asiakkaiden tarpeisiin	27
5.4 Digitaaliset yhteydet ja liikenneverkko parantavat Suomen kilpailukykyä sekä kansainvälistä saavutettavuutta.....	28
6 Toiminnan ja valmistelun periaatteet.....	31

VISIO

Kestävää kasvua, hyvinvointia sekä turvallisuutta
tiedolla ja tulevaisuuden yhteyksillä

ESIPUHE

Nopeasti muuttuvassa ympäristössä hallinnonalamme toiminta ja tekeminen sekä niiden kehittäminen ovat jatkuvan tarkastelun alla. Tunnemme asiakkaamme, kansalaiset ja elinkeinoelämän, ja kuuntelemme heitä. Näin voimme tehdä kestäviä ratkaisuja kansalaisten hyvinvoinnin ja Suomen kilpailukyvyn vahvistamiseksi.

Kansalaisten ja yritysten on voitava viestiä, liikkua ja kuljettaa sujuvasti ja turvallisesti, vaikka ilmastonmuutos, kaupungistuminen, väestön ikääntyminen, teknologinen kehitys ja julkisen talouden kantokyky horjuttavat vanhoja rakenteita ja ajattelutapoja. Hallinnonalan on jatkuvasti sopeuduttava muuttuviin olosuhteisiin ja oltava taloudellisesti tehokas. Meidän on vastattava ennakoivasti toimintaympäristön haasteisiin sekä asiakkaidemme, eli kansalaisten ja elinkeinoelämän tarpeisiin.

Ratkaisuja pohtiessamme meidän tulee entistä enemmän kiinnittää huomiota toimenpiteiden sosiaaliseen hyväksyttävyyteen, eli esimerkiksi niiden oikeudenmukaisuuteen ja reiluuteen. Huomioimme kansalaisten erilaiset mahdollisuudet liikkua ja tehdä liikkumista koskevia valintoja. Kyvykkyys ymmärtää ihmisten asenteita, arvoja ja käyttäytymistä mahdollistaa päätökset, jotka viitoittavat tietämme hyvinvoivaan, kestävään ja turvalliseen yhteiskuntaan.

Elämme maailmassa, jossa teknologian nopean kehityksen vuoksi luodaan uutta valtaa ja vastuuta koko ajan. Tarvitsemme pitkän aikavälin näkemystä ja visiota siitä, miten nopeasti kehittyvät teknologiat, esimerkiksi tekoäly, kvanttilaskenta ja 6G, vaikuttavat ihmisiin, yrityksiin ja yhteiskuntiin sekä auttavat yhteiskunnan kestävyden, tuottavuuden ja oikeudenmukaisuuden edistämiseksi. Tässä kotimainen, EU-tason ja kansainvälinen yhteistyö on tärkeää, koska vaikutukset läpäisevät koko yhteiskunnan sekä ylittävät valtioiden rajat. Viranomaisten ja yksityisen sektorin toimijoiden yhteistyö on Suomen vahvuus, jota ylläpidetään jatkossakin.

Toimivat yhteydet ovat osa kokonaisturvallisuutta¹. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla on yhä tärkeämpi rooli turvallisuuden ja toimintavarmuuden takaamisessa. Toimialan vastuulla on yhteiskunnan toiminnan kannalta merkittävää kriittistä infrastruktuuria.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan tehtävät ja rooli kytkeytyvät kaikilta osin kansainväliseen ja EU-viitekehukseen. Suuri osa hallinnonalan lainsäädännöstä pohjautuu kansainväliseen ja EU-sääntelyyn. Tavoitteidemme saavuttamiseksi on käytävä jatkuvaa vuoropuhelua ja vaikutettava oikea-aikaisesti kansainvälisellä ja EU-tasolla.

Strateginen suunnittelu parantaa organisaatioiden suorituskykyä ja on yhteydessä julkisorganisaatioiden menestykseen. Haluamme jatkuvasti sekä kehittää että kehittyä. Hallinnonalamme katsoo eteenpäin, on uudistuskykyinen ja ratkaisukeskeinen. Tavoitteiden saavuttamisen edellytyksenä on osaava, työstään innostunut ja muutokkykyinen henkilöstö sekä resilientti hallinnonala. Kyse on jatkuvasta oppimisesta uudenlaisten kysymysten edessä, rohkeudesta uudistaa omaa ja organisaation tapaa toimia ja samalla kyvystä luoda uudenlaista toimintakulttuuria. Tällä mahdollistamme kyvyn tuottaa liikenteen ja viestinnän toimialalle uusia kestäviä ja turvallisia käytäntöjä ja ratkaisuja.

Strategia on jatkoa virkatyönä laaditulle tulevaisuuskatsaukselle sekä virkakunnan puheenvuorolle.

---

1 Kokonaisturvallisuus on suomalaisen varautumisen yhteistoimintamalli, jossa yhteiskunnan elintärkeistä toiminnoista huolehditaan viranomaisten, elinkeinoelämän, järjestöjen ja kansalaisten yhteistyönä.

1 Konsernistrategian tarkoitus

Konsernistrategia on tarkoitettu liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan käyttöön ja toiminnan tueksi. Konsernistrategiassa kerromme strategiset valintamme, eli mihin asiakokonaisuuksiin hallinnonalalla keskitymme tulevina vuosina. Strategian toimeenpanolla varmistamme hallinnonalamme yhteiskunnallisen tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden sekä pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman² tavoitteiden toteutumisen mahdollisimman tehokkaasti. Hallinnonalan yhteiskunnallinen vaikuttavuus, eli tavoitteellisella toiminnalla aikaansaatu muutos yhteiskuntaan, keskittyy seuraaviin neljään kokonaisuuteen³:

- Kestävän kasvun ja luottamusyhteiskunnan luomiseen digitalisaation ja datatalouden avulla
- Tulevaisuuden liikennejärjestelmään, joka on turvallinen, tietopohjainen ja kestävä
- Dataan perustuviin, asiakkaiden tarpeisiin vastaaviin ja tehokkaisiin liikenteen palveluihin
- Suomen kilpailukyvyn ja kansainvälisen saavutettavuuden parantamiseen digitaalisten yhteyksien ja liikenneverkon avulla

Konsernistrategiassa määrittelemme myös toiminnan ja valmistelun periaatteet, eli mitä asioita huomioimme valmistelussa, työn teon tavoissa ja miten toteutamme lakisäätöisiä tehtäviämme.

Strategialla selkeytämme päämääriä, joihin pyrimme hallinnonalana. Strategia suuntaa toimintaamme, helpottaa priorisointia ja kirkastaa rooliamme yhteiskunnallisen vaikuttavuuden aikaansaamisessa. Strategiasta käytäntöön ei ole oiko-tietä. Strategian tavoitteiden saavuttaminen vaatii sitoutumista sen toimeenpanoon ja seurantaan sekä keskittymistä strategisten tavoitteiden toteutukseen.

---

2 Vahva ja välittävä Suomi, Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma 20.6.2023, Valtioneuvoston julkaisuja 2023

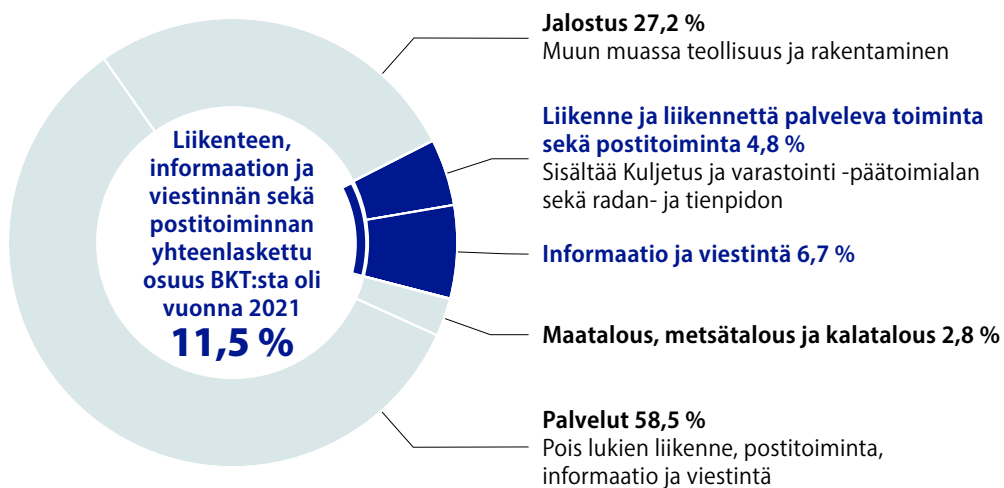
3 Vastaavat luvun 5. yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoiteasetantaa

Konsernistrategia on voimassa toistaiseksi ja päivitämme sitä tarvittaessa, esimerkiksi toimintaympäristön muutoksen niin vaatiessa.

2 Toimintaympäristö

Digitaalisilla yhteyksillä, liikenteellä ja viestinnällä on keskeinen merkitys yhteiskunnan hyvinvoinnin ja kilpailukyvyn mahdollistajana ja osana kokonaisu- turvallisuutta. Liikenteen ja viestinnän toimialalla on merkittävä rooli Suomen kansantalouden tulonmuodostuksessa. Liikenteen, informaation ja viestinnän sekä postitoiminnan yhteenlaskettu osuus bruttokansantuotteesta oli vuonna 2021 11,5 %. Toimiala vaikuttaa oleellisesti myös muiden toimialojen (esimerkiksi vientiteollisuus) kilpailukykyyn ja niiden tuottamaan arvonlisään. Hallinnonalan toimilla luodaan pohjaa datataloudelle ja puhtaille ratkaisuille, joiden globaalit markkinat ovat kasvussa. Kuva 1. havainnollistaa toimialojen osuutta bruttokansantuotteesta vuonna 2021.

Kuva 1. Liikenteen, informaation ja viestinnän sekä postitoiminnan yhteenlaskettu osuus bruttokansantuotteesta vuonna 2021. Lähde: Tilastokeskus, kansantalouden tilinpito

Suurimman murroksen liikenteen ja viestinnän toimialalle aiheuttavat puhdas siirtymä ja digitalisoituminen. Fossiilittomaan liikenteeseen siirtyminen vaatii jatkossakin merkittäviä toimia. Datapohjaiset palvelu- ja teknologiainnovaatiot ovat keskeisiä tekijöitä liikennejärjestelmän digitaalisessa ja puhtaassa siirtymässä. Siirtymä edistää väylien nykyistä tehokkaampaa käyttöä ja ylläpitoa, parantaa palveluita ja luo uutta liiketoimintaa.

Digitalisoituminen on erottamaton osa toimialan kehitystä ja sen mahdollisuus hyvinvoinnin ja kestäväen kasvun luomisessa on huomattava. Uudet murrokselliset teknologiat mahdollistavat uusia tapoja käsitellä todellisuutta ja ratkaista ongelmia. Mahdollisuuksien mukana tulee myös riskejä kuten teknologia-alan suuryritysten vallankasvu, moninaiset vaikutukset ihmisten henkilökohtaiseen hyvinvointiin ja jopa yhteiskuntien demokratiaperustan mureneminen. Tietoa on tarjolla ennennäkemättömän laajasti ja altistuminen informaatiovaikuttamiselle lisääntyy. Myös digikyvykkyydet eriytyvät, kansalaisista kerätään tietoa yhä enemmän ja yksityisyyden suoja vaatii varmistamista. Esimerkiksi teknologiakehitys, digitaalisten järjestelmien keskinäisriippuvuudet ja yhteiskuntien kriittisten toimintojen häirintä kyberhyökkäyksin ovat vaikuttaneet kyberturvallisuuden uhkatason kohoamiseen. Riskien ennaltaehkäisy ja vaikutusten hallinta vaativat ennakoitua ja toimia niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

Viimeisimpiä vuosia, ja mitä suuremmalla todennäköisyydellä myös tulevia vuosia, leimaavat yllätyksellisyys, epäjatkuvuudet ja turvallisuusympäristön epävarmuus. Megatrendit kuten hyvinvoinnin haasteiden kasvu, demokratioiden kriisiytyminen ja luonnon kantokyvyn mureneminen vaikuttavat myös liikenteen ja viestinnän toimialaan ja tehtäviin päätöksiin. Haasteita hallinnonalan vision saavuttamiselle asettavat muun muassa puute eri alojen osaajista, epävakaa geopoliittinen tilanne, suurvaltakilpailu ja teknologioiden kehityskulut sekä niihin liittyvät ympäristövaikutukset. Lisäksi sään ääri-ilmiöt lisääntyvät ja aiheuttavat yhä enemmän vahinkoa tai haittaa liikenteelle ja viestinnälle. Liikenne- ja viestintäverkkojen ja -palveluiden on siedettävä häiriöitä ja oltava palautumiskykyisiä. Toimintavarmat verkot ja palvelut takaavat yhteiskunnan sujuvan toiminnan.

Huoltovarmuuden ja varautumisen merkitys digitaalisten ja fyysisten yhteyksien ja palveluiden kehittämisessä on korostunut. Kriittinen infra on turvattava, jotta markkinat ja kansalaisten arki toimivat kaikissa olosuhteissa. Yhteistyö ja eri sektoreiden keskinäisriippuvuuksien tunnistaminen ovat yhä tärkeämpiä varautumisessa ja riskienhallinnassa. Samoin pohjoismainen yhteistyö liikenne-, logistiikka- ja viestintäyhteyksien parantamiseksi sekä valmiuden- ja varautumisen edistämiseksi on keskeistä.

Liikenneväylien kunto ja viestintäverkkojen suorituskyky ovat Suomen kilpailukyvyyn edellytyksiä. Yhteiskunnan digitalisoituminen ja datan lisääntyvä määrä vaativat kattavia ja luotettavia, mutta myös entistä nopeampia ja tehokkaampia tiedonsiirtoyhteyksiä. Väylien kunnon ylläpito nykyisellä tasolla on entistä haasteellisempaa rahoituksen kiristyessä. Lisähaasteensa asettaa voimakas kustannusten nousu, joka heikentää myös väylärahoituksen ostovoimaa.

Julkisen talouden tervehtyttäminen pakottaa hallinnonalan nostamaan tuottavuutta, priorisoimaan tehtäviä ja parantamaan riskienhallintaa. Käytettävissä olevat määrärahat on kohdistettava entistä vaikuttavammin kansalaisten ja elinkeinoelämän sujuvan ja turvallisen arjen rakentamiseen tulevien sukupolvien tarpeet huomioiden.

3 Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala luo kestävästä kasvusta, hyvinvointia sekä turvallisuutta tiedolla ja tulevaisuuden yhteyksillä.

Hallinnonalan yhteistyö perustuu vuorovaikutukseen ja tiedon jakamiseen. Yhteistyötä sujuvoittavia rakenteita ja käytäntöjä kehitetään sekä yhteistyölle asetetaan selkeitä tavoitteita. Roolit ja vastuut ovat hallinnonalalla selkeät. Hallinnonalalla toimitaan läheisessä yhteistyössä sidosryhmien sekä kansainvälisten ja EU-kumppanien kanssa ja valitaan vaikuttamisen kanavat tarkoituksenmukaisesti kansallisesti, EU:ssa ja kansainvälisesti. Verkostoitumalla opimme ymmärtämään lisää toimintaympäristöä ja sen toimijoita.

3.1 Ministeriö

Liikenne- ja viestintäministeriö valmistelee toimialaansa liittyvät poliittiset ja strategiset linjaukset ja lainsäädännön. Valmistelu tehdään avoimesti ja yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Lisäksi ministeriö ohjaa hallinnonalansa virastoja ja yhtiöitä sekä hoitaa hallinnonalansa budjettitaloutta.

3.2 Virastot ja yhtiöt

Ministeriön hallinnonalaan kuuluu kolme virastoa (Liikenne- ja viestintävirasto, Väylävirasto ja Ilmatieteen laitos) ja viisi valtionyhtiötä (Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy, Lentorata Oy, Länsirata Oy, Itärata Oy, Cinia Oy⁴)

Liikenne- ja viestintävirasto, Traficom vastaa liikenteen ja viestinnän viranomaistehtävistä.

---

4 Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelmassa on kirjaus: "Hallitus jatkaa valtion omistamien yhtiöiden omistajaohjauksen keskittämistä valtioneuvoston kansliaan Cinia Oy:n osalta".

Väylävirasto vastaa valtion tieverkon, rautateiden ja vesiväylien kehittämisestä sekä kunnossapidosta.

Ilmatieteen laitos tuottaa havainto- ja tutkimustietoa sekä palveluita säästä, ilmastosta, ilmanlaadusta, meristä ja avaruudesta.

Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy tytäryhtiöineen tarjoaa liikenteenohjaus- ja hallintapalveluita kaikissa liikennemuodoissa sekä edistää liikenteenohjaukseen liittyvän tiedon hyödyntämistä luoden mahdollisuuksia markkinoille syntyvälle uudelle liiketoiminnalle. Tytäryhtiöitä ovat:

- Fintraffic Raide Oy, joka vastaa rautatieliikenteen ohjauksesta ja hallinnasta,
- Fintraffic Tie Oy, joka vastaa tieliikenteen ohjauksesta ja hallinnasta,
- Fintraffic Meriliikenteenohjaus Oy, joka vastaa meriliikenteen ohjauksesta ja
- Fintraffic Lennonvarmistus Oy, joka vastaa lennonvarmistuksesta.

Lentorata Oy:n tehtävä on Pasilan ja Keravan välisen Lentoradan suunnittelu rakentamisvalmiuteen asti.

Länsirata Oy:n tehtävä on Espoo–Salo -oikoradan ja Salo–Turku -kaksoisraiteen ratasuunnitelmien laatiminen ja rahoittaminen uuden radan rakentamisvalmiuteen saakka.

Itärata Oy:n tehtävä on suunnitella nopea raideyhteys pääkaupunkiseudulta Porvoon kautta Kouvolaan sekä mahdollistaa nykyistä suoremmat ja nopeammat yhteydet itäiseen Suomeen.

Cinia Oy tarjoaa älykkäitä verkko-, pilvi- ja ohjelmistopalveluita.

Yleisradio Oy on liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla toimiva, suoraan eduskunnan valvonnassa ja ohjauksessa toimiva yhtiö, jossa ministeriöllä on eräitä omistajaohjaustehtäviä.

4 Henkilöstö voimavarana

Henkilöstö on organisaation tärkein voimavara ja tavoitteiden saavuttamisen perusta. Hyvinvoiva henkilöstö on tuloksekasta ja lisää hallinnonalan yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Muuttuva toimintaympäristö asettaa johtajuudelle ja asiantuntijuudelle sekä mahdollisuuksia että haasteita. Tavoitteellisella johtamisella vahvistetaan henkilöstön kykyä onnistua virkatehtävissään ja voida hyvin työssään. Tällä lisätään myös organisaation kyvykkyyttä asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen ja poliittisten linjausten toimeenpanoon. Päämääränä on varmistaa, että henkilöstö on tulevaisuudessakin hyvinvoivaa, osaavaa ja sitoutunutta ja tuntee yhteisen suunnan ja tavoitteet.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala on valinnut seuraavat kolme johtamisen teemaa, joihin toiminnan ja henkisten voimavarojen kehittämisessä keskitytään: organisaation muutoskyvykkyys, resilienssi sekä systeminen ajattelu.

Muutoskyvykkyys on ominaisuus, joka auttaa hallinnonalan organisaatioita hyödyntämään muuttuvan toimintaympäristön mahdollisuudet ja sopeutumaan siihen. Hallinnonalalla muutoskyvykkyys tarkoittaa muutoksen johtamista ja toteuttamista strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Tämä vaatii taitoa analysoida nykytilannetta ja tunnistaa hyvissä ajoin muutostarpeita, vahvuuksia, mahdollisuuksia ja riskejä, selkeiden tavoitteiden ja suunnan valintaa sekä toimivien ratkaisujen suunnittelemista niitä kohden.

Resilienssi tarkoittaa kykyä varautua poikkeaviin ja yllättäviin tilanteisiin, palautumista ja sopeutumista uuteen sekä toimintaympäristön mahdollisuuksien hyödyntämistä. Hallinnonalalla resilienssi tarkoittaa kokonaisuutta, joka rakentuu hallinnonalan kulttuurista, johtamisesta, yhteistyöstä, innovatiivisuudesta ja oppimisesta sekä kykyä sopeutua, toipua ja uudistua muutos- ja kriisitilanteissa.

Systemisen ajattelun avulla voidaan löytää kestäviä ratkaisuja hallinnonalaan kytkettyihin monimutkaisiin haasteisiin. Hallinnonalalla systeminen ajattelu tarkoittaa moninäkökulmaisuutta, suhteiden ja riippuvuuksien hahmottamista sekä uteliaisuutta ja oppimista. Tämä vaatii toiminnan tarkastelua ja kehittämistä kokonaisvaltaisesti huomioiden eri hankkeiden, asioiden ja ilmiöiden väliset suhteet ja vuorovaikutusprosessit niin kansallisesti kuin kansainvälisesti.

Perusedellytys muutoskyvykkyyden, resilienssin sekä systeemisen ajattelun vahvistamiselle on hyvinvoiva henkilöstö. Toimialan nopea muutos, uusien tehtäväkokonaisuuksien vastaanottaminen ja osaamisen haltuunotto sekä samanaikaiset tuottavuustavoitteet edellyttävät priorisointia ja suunnitelmallista toimintaa hyvinvoinnin ja työkyvyn johtamiseksi ja turvaamiseksi.

5 Hallinnonalan yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Liikenne- ja viestintäministeriö on asettanut hallinnonalalle seuraavat yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet:

1. Digitalisaatio ja datatalous luovat kestäväää kasvua sekä vahvistavat luottamusyhteiskuntaa.
2. Tulevaisuuden liikennejärjestelmä on turvallinen, tietopohjainen ja kestävä.
3. Dataan perustuvat liikenteen palvelut ovat tehokkaita ja vastaavat asiakkaiden tarpeisiin.
4. Digitaaliset yhteydet ja liikenneverkko parantavat Suomen kilpailukykyä sekä kansainvälistä saavutettavuutta.

Hallinnonalan virastot ja yhtiöt edistävät yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteita ministeriön osoittamien strategisten linjausten mukaisesti. Virastot ja erityistehtävayhtiöt toteuttavat näitä roolinsa mukaisesti toiminnassaan. Tavoitteiden toteuttamiseksi ministeriö asettaa hallinnonalan virastoille, mukaan lukien ministeriö, monivuotiset tulostavoitteet ja laatii erityistehtävayhtiöiden omistajastrategiat. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala toimeenpanee vastuidensa osalta hallitusohjelmaa.

Kuva 2. havainnollistaa yhteiskunnallisten vaikuttavuuden tavoitteiden suhdetta hallitusohjelmaan sekä virastojen tulostavoitteiden ja erityistehtävayhtiöiden omistajastrategioiden roolia tavoitteiden saavuttamisessa.

Kuva 2. Virastot ja erityistehtävayhtiöt osana yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteiden saavuttamista

* Ohjaavat aluehallinnon liikennetehtäviä

5.1 Digitalisaatio ja datatalous luovat kestäväää kasvua sekä vahvistavat luottamusyhteiskuntaa

Suomi on yksi maailman digitalisoituneimmista yhteiskunnista. Digitalisaatio on uudistanut toimintatapoja, tehostanut prosesseja ja parantanut tuottavuutta sekä yrityksissä että julkisella sektorilla. Tekoälyn hyödyntäminen uudistaa ennen näkemättömällä tavalla yhteiskuntaa ja eri toimialoja. Kansalaisille digitalisaatio on mahdollistanut uudenlaisia palveluita ja arjen joustavuutta. Haasteena on kuitenkin

edelleen kaikkien digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntäminen täysimääräisesti. Mahdollisuuksien kääntöpuolena ovat digitalisaation, esimerkiksi sosiaalisen median, mukanaan tuomat haasteet niin yksilö- kuin yhteiskuntatasolla.

Datatalous on EU:n voimakkaimmin kasvava toimiala. Digitaaliset ratkaisut tarjoavat kasvumahdollisuuksia suomalaisille yrityksille, minkä lisäksi ne ovat keskeisessä roolissa puhtaan siirtymän ja kiertotalouden edistämiseksi. Ymmärryksen puute datan merkityksestä ja haluttomuus datan jakamiseen organisaatioiden välillä ovat haasteita paitsi Suomen yritysten kilpailukyvyille, myös kestävä tulevaisuuden rakentamiselle.

Miksi juuri tämä vaikuttavuustavoite on valittu?

Hallinnonalan tehtävänä on yleisten edellytysten luominen koko yhteiskunnan digitalisaation ja datatalouden kehitykselle. Digitalisaation ja datatalouden hyötyjen realisoiminen on välttämätöntä myös hallinnonalan toiminnan vaikuttavuuden maksimoimiseksi. Digitalisaatio ja datatalous ovat perusta myös tulevaisuuden liikennejärjestelmälle, liikenteen ja viestinnän palveluille sekä Suomen saavutettavuuden ja kilpailukyvyn parantamiselle.

Digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntäminen edellyttää useita samanaikaisia toimia. Suomen digitalisaatiokehityksen suuntaamiseksi ja johtamiseksi on laadittu Suomen digitaalinen kompassi. Se ohjaa kehitystyötä ja vahvistaa yhteistä ymmärrystä digitalisaation ja datatalouden hyödyistä, käsitteistä ja suunnasta. Hallinnonalalla on keskeinen rooli poikkihallinnollisen digijohtamisen kehittämisessä sekä digitaalisen kompassin toimien edistämiseksi. Niukat resurssit edellyttävät entistä parempaa yhteistä strategista näkemystä tavoitetilasta, toimien vaikuttavuuden arviointia, priorisointia ja koordinoitua toimijoiden välillä.

Ministeriön hallinnonalan tehtävänä on sääntelyn ja infrastruktuurin kehittäminen. Etenkin datatalouden infrastruktuurin kehittyminen edellyttää laajaa yhteistyötä ja vaikuttamistyötä.

Kestävä siirtymän kannalta avainasemassa olevat teknologiat ja innovaatiot ovat riippuvaisia datan saatavuudesta ja käytettävyydestä. Suomessa avoimen datan politiikka on luonut pohjaa digitalisaatiokehitykselle. Nykyinen

turvallisuusympäristön muutos on otettava huomioon tietojen avoimuutta tarkasteltaessa. Myös teknologisen kehityksen vaikutuksia ihmisiin on tarpeen arvioida aiempaa kokonaisvaltaisemmin. Tämä edellyttää panostusta muun muassa digitaalisen hyvinvoinnin huomioimiseen politiikkavalmistelussa.

EU:n mittava lainsäädäntökokonaisuus digitalisaatiosta ja datataloudesta on toimeenpantava tavalla, joka edistää yritysten elinvoimaa, tukee talouden kasvua sekä varmistaa osallisuuden ja ihmiskeskeisyyden. Digitalisaatiosta ja datataloudesta tuleva kasvu on välttämätön osa EU:n sisämarkkinoiden kehittämistä ja Euroopan kilpailukyvyyn vahvistamista. Vaikutamme aktiivisesti siihen, että sääntelyn lisäksi digitaalisen kasvun edistämiseksi on EU:ssa vanhempi rooli. Suomen on jatkettava tiedon hyödyntämistä yli sektori- ja organisaatorajojen edistävien ratkaisujen puolestapuhujana. Nopeasti muuttuvassa geopoliittisessa ympäristössä edistämme EU:n roolin vahvistumista globaaleissa digitalisaatiokysymyksissä. Suomelle on tärkeää, että EU edistää yhdessä samanmielisten kumppanien kanssa arvojaan ja intressejään kansainvälisissä järjestöissä ja kolmansien maiden markkinoilla.

Kyberturvauhkien on arvioitu⁵ olevan yksi suurimmista globaaleista riskeistä. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan rooli on keskeinen koko yhteiskunnan kyberturvallisuuden varmistamisessa. Kyberuhkien torjunta on olennainen osa kokonaisturvallisuutta ja kyberturvallisuuden tulee olla erottamaton osa kaikkia digitaalisia palveluita ja tuotteita. Laajenevassa uhkakentässä ja teknologiakehityksessä korostuu varautumisen ja palautumiskyvyn merkitys. Tehokas kyberuhkien torjunta edellyttää uusia keinoja, ajantasaisia järjestelmiä, asiantuntemusta sekä tiivistä yhteistyötä ja tiedonvaihtoa siviili- ja sotilasviranomaisten välillä. Samalla on huolehdittava sähköisen viestinnän tietosuojan toteutumisesta perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen.

Viranomaisten ja yksityisen sektorin toimijoiden yhteistyö on välttämätön edellytys ja Suomen vahvuus, jota ylläpidetään jatkossakin. Yhteistyössä on varauduttava sekä uusien teknologioiden hyödyntämiseen että niiden tuomiin uhkiin verkkoturvallisuudessa ja toimitusketjujen turvallisuudessa. Myös kaikkien liikenne- ja viestintämuotojen häiriönkestävyyttä on vahvistettava. Hallinnonala vaikuttaa aktiivisesti EU:ssa ja kansainvälisissä organisaatioissa ja verkostoissa, mukaan lukien Nato.

---

5 The Global Risks Report 2024, World Economic Forum

Yhteiskunnan digitalisoituminen vaikuttaa voimakkaasti media-alaan kulutustottumusten ja median käyttötapojen muuttuessa. Luotettava tiedonvälitys on toimivan demokratian ja oikeusvaltion perusta. Tietoa on saatavilla ennennäkemättömän laajasti, mutta samalla altistuminen misinformaatiolle, disinformaatiolle ja informaatiovaikuttamiselle kasvaa. Samalla ihmisistä kerätään tietoa yhä enemmän. Kansalaisten digitaalinen osallisuus ja yksityisyyden suoja on varmistettava.

5.2 Tulevaisuuden liikennejärjestelmä on turvallinen, tietopohjainen ja kestävä

Liikennejärjestelmä koostuu verkoista, henkilö- ja tavaraliikenteen palveluista sekä tiedon käytöstä. Ihmisten ja tavaroiden on päästävä liikkumaan tulevaisuudessa nykyistä turvallisemmin, kestävämmiin, sujuvampiin ja kustannustehokkaampiin. Liikenteen hiilidioksidipäästöt ovat vähentyneet viime vuosina. Päästöjen väheneminen on myönteinen kehityssuunta, mutta niitä tulee edelleen vähentää huomattavasti muun muassa liikenteen päästövähennysten kansallisten ja kansainvälisten sitoumusten saavuttamiseksi. Tieliikenteen turvallisuus on edistynyt myönteisesti, mutta kaikki liikennemuodot kattavaan nollavisioon⁶ on vielä matkaa. Liikennejärjestelmää on kehitetty tietopohjaisesti 12-vuotisella valtakunnallisella liikennejärjestelmäsuunnitelmalla (Liikenne 12) ja tätä toimintatapaa jatketaan.

---

6 visio liikenteestä, jossa kenenkään ei tarvitse kuolla tai vakavasti loukkaantua

Miksi juuri tämä vaikuttavuustavoite on valittu?

Väyläverkostoon käytetään liikenne- ja viestintäministeriön vuoden 2024 talousarviossa yhteensä 2 mrd. euroa, mikä on 56 % hallinnonalan kaikista menoista. Summa on suuri, mutta riittämätön ylläpitämään nykyisellä tavalla koko väyläverkkoa. Rahoitusta on kohdennettava vaikuttavasti niin, että liikenneverkko palvelee kasvavan talouden tarpeita ja kansalaisia mahdollisimman hyvin. Tämä onnistuu ainoastaan laadukkaan vaikutusarviointityön ja tietoon perustuvan päätöksenteon avulla. Tietopohjaiset liikenteen palvelut ovat olennaisessa roolissa mahdollistamassa ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävää, turvallista liikennejärjestelmää.

Suomalaisten kulkutapavalinnoissa ei ole tapahtunut viime vuosina merkittäviä muutoksia eikä myöskään kestävien kulkutapojen osuus liikkumisessa ole lisääntynyt. Muutoksia kuitenkin tarvitaan. Suomen ilmastolaki ja EU:n ilmasto-lainsäädäntö⁷ asettavat velvoitteet päästövähennyksille. Sekä ilmastonmuutoksen vaikutukset että sen estämiseksi tehtävät toimet kohdistuvat ihmisiin eriarvoisesti. Myös kustannusten ja hyötyjen tulee jakautua oikeudenmukaisesti ilman, että ne rasittavat mitään aluetta tai väestöryhmää kohtuuttomasti. Fossiilittomaan liikenteeseen siirtymistä edistettäessä tulee huomioida vaikutukset elinkeinoelämään ja Suomen kilpailukyvyyn säilyttäminen kansainvälisillä markkinoilla.

Siirtyminen vähäpäästöiseen liikenteeseen kulkee käsi kädessä digitaalisen siirtymän kanssa ja digitaalisten ratkaisujen tulee olla myös itsessään ympäristön kannalta kestäviä. Tämä kaksoissiirtymä edustaa valtavaa systeemistä muutosta liikennesektorilla sekä kansallisesti että EU:n tasolla. Teknologisen osaamisen ansiosta Suomella on erinomaiset edellytykset olla päästöttömyyskehityksen kärkijoukoissa ja suomalaisten yritysten innovaatioilla on suuri vientipotentiaali. Liikennejärjestelmän digitalisaatiokehityksen ja lisääntyvän liikenteen automaation avulla voidaan parantaa järjestelmän tehokkuutta, turvallisuutta ja vähentää päästöjä. Kestävän automaation edellytysten luomista jatketaan kaikista liikenne-muodoissa ja kansainvälisen- ja EU-sääntelykehityksen tulisi tukea tätä kehitystä.

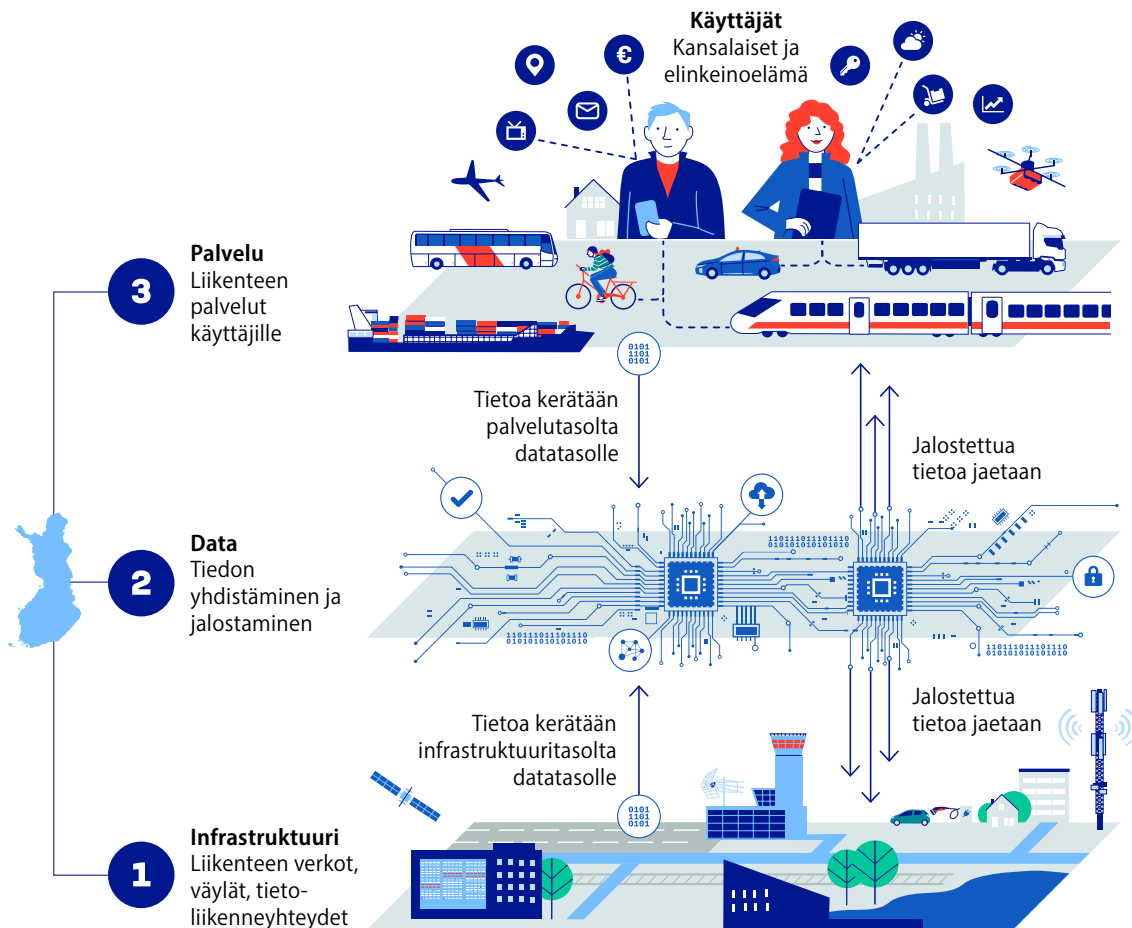
⁷ erityisesti Eurooppalainen ilmastolaki sekä EU:n Fit for 55 -ilmastopaketti

Hallinnonalan yhteisin toimin rakennetaan liikennejärjestelmän digitaalista kaksosta. Se on virtuaalinen kopio liikennejärjestelmän infrastruktuurista, palveluista, reaaliaikaisista tapahtumista ja olosuhteista. Digitaalisen kaksosen avulla voidaan hallita, jalostaa ja jakaa liikenteeseen liittyvää reaaliaikaista tietoa, optimoida liikennettä ja ohjata sitä vaihtoehtoisille reiteille sekä auttaa alan toimijoita kehittämään uusia palveluita. Sää- ja olosuhdetiedon tuottaminen ja kehittäminen on välttämätöntä kestävän ja turvallisen liikennejärjestelmän mahdollistamiseksi.

Laadukas tietopohja ja luotettavat arviointimenetelmät ovat edellytyksiä tietopohjaiselle päätöksenteolle. Tietopohjaisuus on avainasemassa, kun tähdätään liikennejärjestelmään suunnatun rahoituksen mahdollisimman suureen yhteiskunnalliseen hyötyyn. Tämä tarkoittaa mahdollisimman myönteisiä vaikutuksia kansalaisille ja elinkeinoelämälle. Vaikutusarviointia kehitetään kattamaan taloudellisten ja ympäristövaikutusten lisäksi myös sosiaaliset vaikutukset. Lisäksi hallinnonala panostaa jatkuvasti kehittyvään tietopohjaan ja arviointiin sekä edistää myös kansainvälisten rahoitus- ja investointimahdollisuuksien hyödyntämistä. Liikennejärjestelmää kehitetään tietopohjaisesti Liikenne 12 -suunnitelman puitteissa.

Tulevaisuuden turvallinen, tietopohjainen ja kestävä liikennejärjestelmä muodostuu saumattomasti yhteen toimivista asiakaslähtöisistä palveluista, datasta ja infrastruktuurista (Kuva 3). Nämä ovat hallinnonalan vaikuttamisen kärkiä myös EU:ssa.

Kuva 3. Tulevaisuuden liikennejärjestelmä

Suomi on kahdeksanneksi turvallisin EU-maa, kun liikenteessä menehtyneiden määrä suhteutetaan väestömäärään⁸. Tavoitteena on vuoteen 2050 mennessä nollavisio, jonka mukaisesti kenenkään ei tarvitsisi missään liikennemuodossa kuolla tai loukkaantua vakavasti liikenteessä. Työtä liikenneturvallisuuden

8 Suomen tieliikenteen turvallisuus kansainvälisessä vertailussa, Traficom 2023 <https://tieto.traficom.fi/fi/tilastot/suomen-tieliikenteen-turvallisuus-kansainvalisessa-vertailussa?toggle=L%C3%A4hteet%20ja%20lis%C3%A4tiedot>

parantamiseksi tehdään poikkihallinnollisesti liikenneturvallisuusstrategian⁹ ja sen toimenpideohjelman puitteissa. Entistä vaikuttavampia toimia tarvitaan myös nuorten liikenneturvallisuuden parantamiseksi.

5.3 Dataan perustuvat liikenteen palvelut ovat tehokkaita ja vastaavat asiakkaiden tarpeisiin

Liikenteen palvelut ovat osa tehokasta ja turvallista, tulevaisuuden kestävästä liikennejärjestelmästä, jossa eri liikennemuodot toimivat saumattomasti yhteen. Sujuvilla palveluilla helpotamme kansalaisten ja elinkeinoelämän arkea niin matkustamisessa kuin kuljettamisessa. Liikenteen palvelumarkkinoiden kehittämisessä keskeistä on ollut käyttäjien liikkumistarpeiden tunnistaminen ja niitä vastaavien palveluiden syntyminen tukeminen.

Liikenteen ja viestinnän palvelut ovat voimakkaassa globaalissa murroksessa. Tällä on potentiaali luoda Suomeen uutta liiketoimintaa ja hyvinvointia. Tulevina vuosina liikenteen palveluiden uudistaminen on ennen kaikkea liikenteeseen liittyvän datan nykyistä parempaa hyödyntämistä. Palveluiden kehittäminen on välttämätöntä, jotta voimme vastata puhtaan siirtymän haasteisiin ja taloudellisen tehokkuuden vaateisiin. Samalla tulee varmistaa peruspalveluiden saatavuus kohtuullisin kustannuksin siten, että palveluiden järjestämiseen suunnatuista resursseista saadaan mahdollisimman suuri lisäarvo. Palveluiden ja infrastruktuurin esteettömyydestä tulee huolehtia.

Miksi juuri tämä vaikuttavuustavoite on valittu?

Liikenteen palveluiden parantaminen edistää käyttäjien kokemusta paremmasta arjesta ja siirtymää kohti kestävästä tulevaisuudesta. Julkisesti rahoitettavien palveluiden osalta on välttämätöntä lisätä rahoituksen vaikuttavaa käyttöä. Digitalisaation ja datan hyödyntäminen on keskeisessä roolissa tehokkuuden ja palveluiden parantamisessa.

9 Liikenneturvallisuusstrategia 2022–2026, Liikenne- ja viestintäministeriö 2022
https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163951/LVM_2022_3.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Liikenteen ja viestinnän palvelut helpottavat ihmisten päivittäistä elämää. Tehokkaasti toimivat, dataa hyödyntävät liikennemarkkinat ja laadukas julkinen liikenne ovat tässä keskeisessä roolissa. Tavoitteena ovat asiakkaiden tarpeisiin vastaavat ja kustannustehokkaat palvelut. Julkisesti järjestettyjä liikennepalveluita kehitetään kokonaisuutena yhteistyössä kuntien ja hyvinvointialueiden kanssa. Markkinoiden avautuminen, digitaaliset palvelut ja tiedon hyödyntäminen ovat edenneet liikennesektorilla merkittävästi. Hallinnonala mahdollistaa liiketoimintaratkaisuja liikenteen palvelumarkkinoiden kehittämiseksi. Palveluiden parantamiseksi eri liikennemuotojen ja niitä koskeva tiedon tulee olla saumattomasti yhteentoimivia. Tiedon hyödyntämistä edistetään erityisesti Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy:n koordinoimalla liikenteen dataekosysteemyöllä.

Liikenteen kaksoissiirtymä edellyttää laajavaikutteisia toimenpiteitä esimerkiksi resurssitehokkuuden toteuttamiseksi. Palvelumarkkinoiden kehittäminen edistää liikenteen puhdasta siirtymää tarjoamalla ihmisille kestävämpiä liikkumisvaihtoehtoja. Henkilöjunaliikenteellä on nopeana, turvallisena ja energiatehokkaana liikennemuotona keskeinen rooli osana kestävästä julkista liikennettä ja liikennejärjestelmästä. Henkilöjunaliikenteen kilpailun lisäämistä edistetään tietopohjaisesti palvelu- ja vaihtoehtoselvityksillä vaikutusarvioineen. Myös digirata-hankkeella¹⁰ edistetään rautatieliikenteen houkuttelevuutta tekemällä rautatieliikenteestä turvallisempaa ja entistä ennakoitavampaa niin henkilö- kuin tavaraliikenteelle.

5.4 Digitaaliset yhteydet ja liikenneverkko parantavat Suomen kilpailukykyä sekä kansainvälistä saavutettavuutta

Saavutettavuudella on ratkaiseva rooli Suomen kilpailukykyllä. Viestintäverkot ja -palvelut varmistavat Suomen saavutettavuuden kytkeytyneessä ja digitalisoituvassa maailmassa. Suomessa nämä yhteydet ovat maailman huippuluokkaa. Sen sijaan liikenneverkko rapistuu ja sen ylläpito nykyisellä tasolla ja toimintamallilla on taloudellisesti kestävämmällä pohjalla. Toimintaympäristön muutosten vuoksi sekä viestintäverkkojen että liikenneverkon resilienssiä tulee vahvistaa.

---

10 Hanke, jossa uudistetaan junien kulunvalvonta

Miksi juuri tämä vaikuttavuustavoite on valittu?

Hallinnonalan toimintaympäristöä määrittää yhä enemmän globaali keskinäisriippuvuus ja geopoliittiset tapahtumat. Digitalisaatiota ja datataloutta, tulevaisuuden liikennejärjestelmää ja liikenteen palveluita kehittäessä kansallisen näkökulman lisäksi kansainvälinen ulottuvuus on oltava mukana tekemisen keskiössä.

Saavutettavuudella on suuri merkitys yrityksille. Viestintäverkkojen saatavuus, toimivuus ja turvallisuus ovat tärkeitä niin yritysten toiminnalle kuin saavutettavuudelle. Nopeat ja häiriöttömät viestintäverkot ovat paitsi kilpailuetu myös vetovoimatekijä kansainvälisten yritysten pohtiessa sijoittautumista Suomeen. Suomen tavoite on säilyttää asema kansainvälisenä edelläkävijänä verkkoteknologiassa ja mahdollistaa kansalaisille ja elinkeinoelämälle niiden tarvitsemat yhteydet sekä edistää suomalaisten yritysten vientiä alalla. Osana valtioneuvostoa tuemme hallinnonalan toimin vienninedistämistä sekä yritysten kilpailukyvyyn vahvistamista.

Hallinnonala edistää viestintäverkkojen rakentumista ensisijaisesti huolehtimalla kannustavista ja kilpailuista markkinaolosuhteista. Digitalisaatiokehitykseen tulee vastata osoittamalla jatkossakin riittävästi taajuuksia langattomien laajakaistaverkkojen käyttöön. Tämä edellyttää myös kansainvälistä vaikuttamista.

Toimivat kuljetusketjut ovat edellytys Suomen kansainväliselle saavutettavuudelle ja huoltovarmuudelle. Nopein ja vaikuttavin keino parantaa Suomen logistista saavutettavuutta on panostaa liikenteen ja logistiikan palveluihin, digitalisointiin ja datan hyödyntämiseen, sillä uudet investoinnit liikenneverkkoon vievät runsaasti aikaa. Logistiikan digitalisaatiolla voidaan kasvattaa tehokkuutta ja alentaa yritysten kuljetuskustannuksia. Toimiva ja tehokas logistiikka vaikuttaa merkittävästi yritysten sijoittamispäätöksiin.

Väylien kunto vaikuttaa Suomen saavutettavuuteen ja kilpailukykyyn. Kustannustason nousun myötä toimenpiteiden priorisointi on entistä tärkeämpää. Arvioita väyläverkon toimenpiteiden vaikutuksista parannetaan. Kriittistä korjausvelkaa on vähennettävä priorisoidusti siten, että valitut kunnossapidon toimenpiteet tuovat eniten lisäarvoa kansalaisille ja elinkeinoelämälle. Laadukkaan tietopohjan avulla voidaan suunnata kunnossapidon ja kehittämisen toimenpiteitä perustellusti ja priorisoiden sekä vahvistaa resilienssiä. Rahoitustason mahdollistaessa,

kunnossapidon painopistettä siirretään kohti ennakoivaa kunnossapitoa. Tämä parantaa väyläverkon elinkaaren kustannustehokkuutta sekä varmistaa vilkkaiden väylien käytettävyyden ja laadun.

Lentoliikenne on tärkein kulkumuoto kansainvälisessä henkilöliikenteessä ja sillä on keskeinen merkitys kansainväliselle kaupalle ja yritysten toimintaedellytyksille. Hallinnonala luo edellytykset tarkoituksenmukaisen lentoasemaverkoston ylläpidolle ja kilpaillulle palvelumarkkinalle. Myös uusien ratkaisujen käyttöönottoa lentoliikenteessä kuten etälennonjohtoa ja uusia käyttövoimia edistetään. Poliittisen päätöksenteon tueksi tuotetaan tietoa ja vaihtoehtoisia toimintamalleja valtion varojen käytön tehostamiseksi. Merenkululla ja satamilla on keskeinen merkitys Suomen ulkomaankaupan kuljetuksissa ja huoltovarmuuden takaamisessa. Suomalaisien varustamojen ja satamien kilpailukykyä tuetaan edistämällä digitalisaation ja datan hyödyntämistä kuljetusten tehostamisessa. Lisäksi satamien liikenneyhteyksiin panostetaan.

Markkinoiden toiminnan ja saavutettavuuden kannalta on välttämätöntä, että liikenne- ja viestintäjärjestelmän toimintavarmuus ja resilienssi on turvattu kaikissa olosuhteissa. Huoltovarmuuden ja varautumisen merkitys digitaalisten yhteyksien, liikenteen ja viestinnän kehittämisessä on korostunut. Myös EU-sääntelyä¹¹ on juuri uudistettu tältä osin. Tässä tärkeässä roolissa on kriittisen infrastruktuurin¹² turvaaminen, sää- ja olosuhdepalveluiden tuottaminen, vaihtoehtoiset digitaaliset viestintäyhteydet (esim. satelliittidata) ja kyberturvallisuus. Myös avaruustoiminnalla on yhä suurempi merkitys arjen toiminnoille, yhteiskunnan toimivuudelle ja kansalliselle turvallisuudelle.

11 Euroopan komission ehdotus CER-direktiivistä (Critical Entities Resilience Directive) tähtää yhteiskunnan kriittisten palvelujen häiriönsietokyvyn parantamiseen.

12 Kriittinen infrastruktuuri käsittää ne rakenteet ja toiminnot, jotka ovat välttämättömiä yhteiskunnan jatkuvalla toiminnalla. Siihen kuuluu sekä fyysisiä laitoksia ja rakenteita että sähköisiä toimintoja ja palveluja.

6 Toiminnan ja valmistelun periaatteet

Hallinnonalalla suhtaudumme tulevaisuuteen ja toiminnan kehittämiseen ennakkoluulottomasti ja pidämme asiakkaan näkökulman keskiössä. Varmistaaksemme yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toimimme hallinnonalalla yhdenmukaisella tavalla. Toiminnan ja valmistelun periaatteemme ovat seuraavat:

- **Laadukas sääntely:** Arvioimme huolellisesti sääntelytarpeen, keinot ja sääntelyn oikeasuhtaisuuden tavoitteisiin nähden. Vältämme sääntelyä, joka aiheuttaa turhaa hallinnollista taakkaa.
- **Teknologianeutraliteetti:** Pyrimme sääntelyssä ja muussa toiminnassa teknologianeutraalisuuteen.
- **Toimivat palvelumarkkinat:** Edistämme kilpailua ja innovaatioita palveluiden parantamiseksi.
- **Verkostot:** Toimimme verkostomaisesti ja edistämme yhteistyötä niin hallinnonalan sisällä kuin sidosryhmien kanssa niin kansallisesti kuin kansainvälisesti. Tunnumme asiakkaamme, kansalaiset ja elinkeinoelämän, ja kuuntelemme heitä.
- **Luotettava tietopohja:** Käytämme systemaattisesti erilaista tietoa ja tiedon lajeja¹³ säädösvalmistelun, määrärahojen käytön ja päätöksenteon pohjana. Arvioimme päätöksiä ja niiden vaikutuksia laaja-alaisesti (ml. sosiaaliset vaikutukset) sekä etu- että jälkikäteen.
- **Riskianalyysi ja -hallinta:** Analysoimme riskit ja hallitsemme niitä kaikessa toiminnassamme.
- **Resilienssi:** Toimintamme on suunnitelmallista ja pitkäjänteistä. Maailman muuttuessa nopeasti olemme valmiita tarkastelemaan toimintaamme ja vastaamaan muuttuviin tilanteisiin ketterästi.
- **Vastuullisuus:** Kestävä kehitys ja vastuullisuus ovat mukana kaikessa toiminnassamme. Ymmärrämme ihmisten erilaiset arvopohjat sekä ympäri Suomen, että alueiden sisällä. Otamme sosiaalisen hyväksyttävyyden näkökulman huomioon päätöksiä tehdessämme.

---

13 Tiedon lajeja esimerkiksi: ennakkointitieto, tutkimustieto, tilastot, kokemustieto, kokeilujen kautta saatava tieto

- **EU- ja kansainvälinen vaikuttaminen:** Vaikutamme ennakoivasti ja aktiivisesti EU:ssa ja kansainvälisesti. Panostamme monenkeskiseen yhteistyöhön kansainvälisissä järjestöissä.
- **Selkeä viestintä:** Viestintämme ja vuorovaikutuksemme on oikea-aikaista, avointa ja ymmärrystä lisäävää.
- **Määrärahojen vaikuttava käyttö:** Kohdennamme rahoituksen sinne, missä sillä saatu lisäarvo, eli yhteiskunnalle koituvat hyödyt, ovat suurimmat.
- **Priorisointi:** Priorisoimme tekemistämme jatkuvasti arjessa ja kevennämme prosesseja ja tekemistä sen ollessa mahdollista.
- **Työnteon tapojen tarkastelu:** Suhtaudumme terveen kriittisesti työnteon tapoamme – pohdimme, voisiko tehtävän tehdä uudella, tehokkaammalla/vaikuttavammalla tavalla.
- **Tekoälyn ja muiden teknologioiden käyttö:** Hyödynnämme tekoälyn ja muiden teknologioiden kaikki mahdollisuudet ja huomioimme niiden riskit.

Liikenne- ja viestintäministeriö

PL 31, 00023 Valtioneuvosto

Puh. 0295 16001

www.lvm.fi

ISSN PDF 1795-4045

ISBN PDF 978-952-243-719-8

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET